

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachr.,
Nuz. Augenthaler & Emmerich
Lechner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachr., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifară
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în de-care zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-zii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 53.

Brașov, Luni-Marți 8 (21) Martie.

1905.

Noue buletine asupra situației.

Buletinele, ce le publică Francis Kossuth asupra situației în formă de articole semnate de el, au început să devină tot mai interesante. Deși e bolnav, Kossuth n'a lăsat să-i scape ocaziunea de a mai scrie un articol în ajunul sosirii monarhului în capitala ungară și să-l publice în organul său „Budapest“ de ieri. În partea dintâi a articolului polemizează cu Derschatta dicând: *Dacă vedem în ce mod se interpretează în Austria paritatea cu Ungaria, atunci cum se vor mai afla la noi încă aderenții ai bazei dela 1867? Fără îndoială, dice Kossuth, că atitudinea Austriacilor și concepțiunea cercurilor mai înalte militare esecută o influință asupra hotărârii monarhului, care nu se va pute libera de această presiune nici în Budapesta. De aceea, și foarte îndoios, decât prezența regelui va fi în stare a rezolva criza.*

Spune, că nu poate fi vorba de formarea unui guvern de coalițiune pe câtă vreme Majestatea Sa nu va ceda în cestiunea introducerii limbei maghiare în armată, care face parte din programul opoziției unite. Regele vede acuma, dăr numai după ce s'a consultat cu Goluchowski, Pitreich, Gautsch, Tisza și Khuen. Ce se mai poate aștepta după o astfel de sfătuire dela venirea aici a monarhului? Prin urmare toate se-er-nele arată, că criza nu se va aplană, „Tera trebuie dăr să-și întocmească pentru viitorul cel mai apropiat astfel viața sa parlamentară, ca parlamentul și fără de prezența unui guvern responsabil, să pōtă săvârși o muncă priinciosă.“ Nu opoziția ridică nouă dificultăți, ci opiniunea publică se cristalizează tot mai mult în cestiunea, în care monarhul nu vrea să cedeze. Deoarece regele trebuie să le scie toate aceste și tot respinge și dorințele moderate ale coaliției, nu se poate explica tot lucrul, dice Kossuth, decât că se plănuesce o nouă *disolvare a dietei.*

E pesimistic și acest buletin mai nou al lui Kossuth. În toate conducătorul independiștilor vrea să îndemne pe ai săi să fie cu moderațiune și răbdare. Din cauza acesta și-a aprins paie în cap, căci însuși br. Banffy — fostul mareșal ungar — se ridică contra lui Kossuth, scriind: „Nu așa domnilor, nu acesta e politica, ce poate ave succes în momentele de față. Națiunea sătulă de moderațiune a făcut o săritură mare înainte și și-a manifestat voința la alegerile trecute... acesta voință trebuie respectată... să nu licităm prealabil în jos, precând încă nici nu șcim, ce cere regele.“

Am crede, că tocmai ce vrea coaliția nu se scie, pe când Kossuth scie spune destul de amănunțit ce ar vrea domnitorul. Programul acestuia se discută acuma din nou. El este cunoscut: în privința economică se înțelegă ambele state (Ungaria și Austria) așa ca intere-

sele amēndurora să fie scutite; în privința militară nu se pōte corēs-punde dorinței opoziției de a se introduce limba de comandă maghiară.

Mai este însă un punct din programul, ce se dice a fi al monarhului, un punct foarte delicat, care determină, că noului cabinet să i-se lase în afacerea reformelor interioare cea mai mare latitudine.

Scim, că între aceste reforme interioare pretinse de opoziție e și maghiarisarea școlelor și mai scim, că acesta se pune în legătură strinsă cu așa dīsa maghiarisare prin mediul armatei.

Ađi e vorba, că pentru a face posibilă formarea unui cabinet de nu va merge altfel, se pot aștepta în cestiunea limbei în armată încă anumite concesiuși, pe lângă susținerea limbei germane ca limbă de comandă. E vorba de unele reforme „în sens național maghiar“ în ce privesc limba regimentului, apoi de însemnele maghiare și de luarea în considerație a limbei maghiare la procedura penală militară.

Va să dică, pe lângă nelimitatele reforme interioare și anumite concesiuși nouē „în sens național“ pe teren militar relativ la limba regimentelor...

Așa sunt și așa i-am sciut pe cei din cercurile competente vieneșe. De câte ori se aflau strimtorați de postulanții unguři, ca să scape din incurcătură, totdeuna au fost gata să-i împace pe spinarea și pe socotela naționalităților nemaghiare; niciodată nu s'au gândit, că și aceste au un drept să trăiească și să se desvōlte liber cu limba lor și cum se vede sunt gata a părăsi de tot și frumoșă tradițiune a armatei în ce privesc respectarea limbei și a naționalității tuturor în sinul ei.

Nu ne mirăm deci, că în cele din urmă, au ajuns și Germanii din Austria, frații de cruce ai supremațiștilor unguři, să recunoscă, că este numai greșela politice austriace, care la 1867, când a pactat cu Maghiarii, a părăsit naționalitățile și cauza lor, decât aceste naționalități, deși sunt adēnc nemulțumite, cu starea lucrurilor în Ungaria, totuși — cum dīse mai alaltăerii un deputat german din camera vieneșă — nu mai așteptă nici un bine dela Viena.

Un deputat slovac despre politica independiștilor. Diarul „Egyetértés“ de Sâmbătă publică un articol din péna deputatului slovac Milan Hodza, în care acesta vorbind despre rivalitatea dintre Ungaria și Austria, pledază călduros pentru nisuițele de independență unguresci și scrie cu mare simpatie despre politica independiștilor. „Magyarország“, reproducēnd parte mare din acest articol al deputatului naționalist slovac, despre care se scie că este și se-cretar al clubului naționalist din cameră, scrie: „Milan Hodza deputat dietal, ales cu program național slovac, publică în „Egyetértés“ un articol, în care se identifi-că pe deplin cu punctul de vedere național

maghiar. El crede că din lupta actuală cu Austria numai națiunea maghiară pōte eși biruitoare, dorește numai ca basa politice naționale să fie egalitatea de drept civilă și politică.“

Majestatea Sa la Budapesta.

(Crisa ungară.)

Majestatea Sa a sosit ieri seara la Budapesta și se crede, că încă în decursul zilei de ađi va primi în audiență seú pe Andrassy, seú pe Wekerle ori Darányi.

Diarele ce le primim din Budapesta se ocupă toate cu acest eveniment, dăr nici unul din ele nu crede, ca criza să se resol-ve favorabil postulatelor extreme maghiare. Sosirea Maj. Sale în palatul regal din Bu-da a fost precedată de scirea pozitivă, că în cestiunea militară nu se pōte aștepta nici o concesiușe, seú schimbare. Programul comisiunei de 9, ce se instituișe deja anul trecut, este maximul ce pōte să im-pliniscă monarhul. *De limba de comandă maghiară însă nici vorba.*

În privința acesta s'a declarat foarte clar și categoric actualul ministru al Landwehr-ului austriac *Schōnaich*. Étă ce a dīs el cătră corresponsentul unei oficiose vieneșe.

Cestiunea cea mai însemnată în discuția actuală este *comuniunea armatei*. Menținerea comuniunei armatei este prima noastră problemă. Uniștea armatei pretin-de și alianța vamală, fiind-că o separație pe teren economic, ar ave drept urmare separația în două a armatei.

Concesiunile militare, ce i-s'au dat Ungariei pe basa programului comisiunei de 9 alēsă din partidul liberal, sunt mari, ce e drept, însă din cauza lor n'ar trebui să se separe armata.

Dăr în cestiunea limbei de comandă nu se pōte aștepta nici o schimbare. Dacă s'ar schimba limba de comandă, ar trebui să se schimbe și limba de serviciu. Limba de comandă trebuie să rămână cea germană, fiind-că numai în limba acesta se pot înțelege naționalitățile cele multe reprezentate în armată. Menținerea limbei de comandă germană este o cestiune de viață pentru armată. Cât de periculos ar fi, decât după concedarea limbei maghiare, naționa-litățile din Austria ar cere și ele limbă de comandă ceahă, polonă, rutenă și italiană. Ofițerii armatei noastre sunt distinși în a-devăr, dăr nu putem cere dela ei să fie Mezzofanti.

A mai vorbit ministrul despre reviușirea legei militare și despre reforma procedurii penale militare și reforma artileriei.

Declarațiunile ministrului *Schōnaich* sunt viu comentate de presa maghiară și sunt prezentate ca fiind espresiunea înal-telor cercuri militare din Viena.

În același sens vorbește o scrisōre din Viena, ce o publică „Bud. Hirrap“ dela 19 Martie. În această scrisōre se dice între altele:

„Majestatea Sa, care este stăpân ab-solut al armatei, nu pōte aproba, ca rege maghiar, pretensiuni și aspirațiuni, cari primejduesc unitatea și esistența armatei. N'are deci nici un sens vorba, că Maj. Sa ar trebui să cedeze... Afirmarea Maghiari-lor, că armata comună e dualistă, adecă constă dintr'o armată austriacă și o armată ungară, nu este altceva decât o interpre-tare fiscaliscă a legei. Monarhia austro-ungară este un imperiu unitar; unitatea acesta o exprimă persoana domnitorului, care numai unitar pōte să conducă impe-riul compus din popōre de diferite limbi,

decă și armata numai unitar pōte s'o con-ducă... Interesul principal al dinastiei și monarhiei pretinde neamănat stări con-solidate, și criza ungară se va sfirși așa ori așa. Dacă se pōte cu concursul majorității actuale, decât nu, contra ei. Autoritatea di-nastiei și monarhiei nu tolerază mai de-parte, ca starea nesigură, care dī de dī produce tot mai rău, să se mai continue. *Ungaria stă în fața unei mari catastrofe.* Tendenta ca și monarhia unitară să fie pusă în fața unei astfel de catastrofe, nu va succede, deși scim, că totă activitatea unor membrii din opoziția unită stă în aceea, ca să compromită dinastia și posi-ția de mare putere a monarhiei...“

Despre comentariul ce-l face „B. H.“ acestei scrisōri e de prisos a mai pierde cuvinte. Ajunge să spunem, că venirea la Budapesta a Maj. Sale sub astfel de aus-picii, umple de griji serioșe pe cei din coalițiune, cari prevēd acum, că va urma un conflict foarte periculos între rege și na-țiune.“

Din parlamentul austriac.

(Continuarea dezbaterii asupra propunerii Derschatta. — Enunțațiunea ministrului-președinte Gautsch. — Deputații din Reichsrath despre Ungaria și naționalitățile nemaghiare.)

Dezbaterea asupra propunerii Derschatta pentru alegerea unei comisiuni, care să examineze raporturile dintre Aus-tria și Ungaria, s'a continuat Vineri în ca-mera vieneșă.

Ministrul președinte baron Gautsch luând cuvēntul declară mai întâi, că im-putarea ce i-s'a făcut de cătră deputatul orașului Brün, că nu s'ar fi interesat ca Austria să nu fie eliminată de la tratările dintre corōnă și reprezentanții dietei un-gare, nu e de loc basată. Sciți prea bine, că într'o crisă ministerială, ce nu ne pri-vea, noi Austriaci nu ne-am putut a-mesteca.

Alta va fi, decât se va forma un nou guvern ungar. Atunci guvernul austriac va ave a adresa guvernului ungar un șir de întrebări foarte bine definite și pe basa răspunsului ce-l va primi, va face apoi propunerile sale înaltei camere.

La tot ce s'a mai dīs despre mine voiți răspunde scurt și cuprinđetor. Nicī odată nu voiți representa dela acest loc ce-va, ce ar fi nedemn pentru patria mea Austria, seú pentru interesele ei (Vii aprobări).

Acum viu a vorbi despre ceea-ce s'ar putē numi programul nostru. În ce privesc raporturile economice între ambele state, guvernul austriac stă fără de re-servă pe baza celor ce s'au stabilit și a învoielor ce s'au făcut între guverne (Körber și Széll), care au fost deja presen-tate camerei (Proiectele pactului). O facem acesta și de aceea, pentru-că avem firma convingere, că *comuniunea vamală și econo-mică este încă și astăzi cea mai bună formă a coesistenței economice a ambelor state* (Strigări: Oho!)

Deputatul Kasper: Da, cea mai bună formă pentru Ungaria.

Br. Gautsch arată apoi, că curente europene merg nu spre dividare, ci spre concentrare economică. Ce folos ar ave dăr separațiunea pe teritoriul monarhiei noastre? Ori-ce ar veni însă în viitor, *neveți găsi tot-deuna gata pentru o acțiune ener-gică și la timp.* Contăm în cazul acesta la sprijinul ce ni-l va da parlamentul.

Cât privesc armata, ministrul-preșe-

din te a reamintit declarația sa făcută la 14 Februarie, adăugând, că guvernul va sci tot-deuna să exercite o influență legitimă din partea Austriei asupra afacerilor, având un interes comun. Ministrul-președinte crede, că nu e motiv de temut, că bazele cărî alcătuesc armata comună, formând o garanție de pace europeană, ar putea fi sdruncinate. (Risete și întreruperi de toate părțile.) Ambele state ale monarhiei au cel mai mare interes să mențină neatinșă această putere.

Gautsch cere Camerei să aibă încredere în dorința nestrămutată a lui, de a face tot, ca interesele Austriei să nu sufere nici o atingere, dăr crede oportun ca să se înlăture tot ce ar putea înăspri raporturile dintre cele două state.

Dep. Schönerer: În Ungaria totă camera ar ride, decât ministerul ar vorbi ast-fel:

Br. de Gautsch: Liniștea și obiectivitatea duc mai mult la scop într-o cauză bună și dréptă (Vii aprobări).

Dep. Dr. Ellenbogen (social-democrat): Ministrul-președinte a dis, că atunci când guvernul unguresc va fi format, va veni cu propuneri înaintea camerei. Asta-i tocmai cestiunea: Prețul formării guvernului maghiar are să fie industria austriacă.

Dep. Lecher: Așa e! Atunci vaca va fi scosă din grajd.

Dep. Dr. Ellenbogen: Tot așa a fost cu istoria pactului. După-ce lucrurile erau gata, veniau și ne spuneau: poftiți și primiți, vreți nu vreți. Ura Ungurilor, lupta lor contra domniei habsburgice și pentru independență, e de sute de ani. În momentul când partidul independist va fi format un ministeriu, liberalii, pe cari numai corupțiunea și putrediciunea i-a ținut pe baza de până acuma, vor trece în masă în partidul independist.

Critică apoi pe deputatul creștin-social Schöpfer dîcînd, că e unul din acei Chlopiști, cari cred, că decât strigă tare, sunt deja învingători. Așa s'a fost dis, că armata rămâne nedespărțită și unitară și după câte-va săptămâni autorul ordinului de la Chlopy a trebuit să facă o concesiune cu privire la oficerii ungari, primul pas pentru întreducerea limbii de comandă maghiare. Grandioasele rezultate ale acestei politici chlopyste le vedem și în retragerea iubitelui nostru ministru al apărării țării de la postul său ce l'a ocupat 25 de ani.

Critică mai departe pe deputatul Axmann, care a amenințat Ungaria dîcînd, că >trebuie recucerită<.

Vorbitorul combate și afirmarea deputaților creștin-sociali și sud-slavi, după care Austria într-o luptă eventuală cu Ungaria ar afla și de astă-dată în naționalitățile nemaghiare aliați buni. Pozițiunea acestor naționalități — dîce el — s'a schimbat atât față cu Ungaria, cât și față cu Austria. Naționalitățile nemaghiare au făcut experiențe particulare cu factorii competenți din Austria, și sunt semne, că ele sunt decise a valida aceste experiențe și practic în politica lor.

(Continuarea desbaterii în numărul de mâne).

Crucea la universitatea din Budapesta.

Înainte cu patru ani, tinerimea creștină de la universitatea din Budapesta a pornit o mișcare pentru a obține atârnerarea crucifixului în sălile universității. Jidovii și socialiștii de la universitatea întemeiată de cardinalul Pázmány, au pornit o acțiune contrară și într-o zi au dat jos până și crucile aflătoare pe coróna ungară pusă ca ornament în diferite locuri ale coridoarelor universității. Îndrăznela acesta a învăpăiat și mai mult pe tinerii creștini și au atârnat la 18 Martie 1901 proprio Marte câte o cruce în fie-care sală de prelegere. Senatul universitar a reparat atunci corónele mutilate, a ordonat însă înlăturarea crucilor din săli. De atunci în fie-care an la 18 Martie, tinerimea creștină își reînnoesce rugămintea de a afișa crucile.

Anul acesta o deputațiunea de 300

studenti a predat alaltăeri rectorului un memorandum în afacerea crucii. Rectorul Dr. G. Demko a respuns la discursul pronunțat de oratorul tinerimei, candidatul de profesor Kerékgyártó, prin un discurs în care a dis între altele următoarele:

>Onorați cetățeni academici creștini! Crucea este simbolul acela sfânt, care ne propovăduesce învățătura lui Christos capabilă de a reforma moralicesce întréga lume: >Eu sunt lumina lumii, cel ce vine după mine, nu umblă în întunec<. La rădăcina sfintei cruci, pe Golgota a răsărit binecuvântare pentru întréga omenire, care a dat fericire unei lumi întregi și până în ziua de astăzi poate să fericescă pe fie-care om, care se ocrotesc sub scutul crucii și urmăresce idealurile acelea mărețe, ce ni-se prezintă ochilor sufletesci prin simbolul crucii. Idealurile acestea sunt: adevărul și bunătatea..

>Împăratul Wilhelm II — dîce mai departe rectorul — și-a pus pe față familia, poporul, imperiul și armata sa sub ocrotirea crucii... Mă bucur din inimă de entuziasmul manifestat și astăzi pentru sf. cruce. Cultivați, vă rog și pe mai departe acest entuziasm și arătați dragostea d-v. pentru cruce și prin viața d-v. Fiți liniștiți, eu voi supune cererea d-v. voastră judecării înțelepte a onor. senat universitar, recomandându-o în chipul cel mai călduros<.

La eșire, studenții evrei și socialiști au încercat să facă o demonstrație ostilă tinerimei creștine.

Diarului >N. Fr. Pr.< i-se depeșeză din Budapesta cu data de 18 Martie:

>Un grup de studenți universitari liberali a ținut în astă-seră o conferență în care s'a decis a porni o contra-mișcare împotriva agitației studenților clericali. S'a elaborat un memorandum, care va fi predat rectorului Lunî. În acest memorandum senatul universitar este rugat, a respinge cererea studenților clericali și a menține statul-quo în această cestiune, care corespunde concepțiilor moderne liberale și demnității științei. Sunt temeri, că din incidentul acesta lăună vor avea loc ciocniri între studenții liberali și clericali<.

Răsboiul ruso-japonez.

Retragerea Rușilor.

De pe câmpul de răsboi avem așî puține sciri mai importante de înregistrat. După ocuparea Tielinului, Japonessii continuă să urmărescă pe Ruși spre nord. Armata principală rusescă s'a retras la Kiaujan, dăr nici aici nu se crede că va putea rezista.

Rechemarea lui Kuropatkin.

Cu data de 17 l. c. Kuropatkin a adresat Țarului următoarea depeșă: >Conform ordinului Maj. Vostre de la 15 l. c., pe care l'am primit în 16 l. c., am predat generalului Linevici comanda supremă peste trupele de pe uscat și mare.<

Kuropatkin a ajuns la 17 Martie în Karbin și a spus următoarele celor din jurul său: Tóte crucile Sf. George le-am împărțit bravilor răniți. Acesta mi-a fost ultimul act în calitate de comandant suprem.

Ofițerii ruși istorisesc lucruri grozave despre starea răniților. Spitalele stabile și lazaretele sunt așa de pline de răniți, încât nu mai pot încapa pe cei ce li aduc în urmă. Acești nenorociți zac de-alungul liniei ferate într-o stare deplorabilă. Cu ocazia ultimei inspecții Kuropatkin a adresat trupelor cuvinte de îmbărbătare. După ce a plecat și ultima trupă, ochii lui se umplură de lacrimi, apoi și-a descins sabia și a dat-o adjutantului său.

Țarul și Kuropatkin.

Diarului „Echo de Paris” i-se scrie din Petersburg: În consiliul de corónă, ce s'a ținut la Țarskoe-Selo și în care s'a decis rechemarea lui Kuropatkin, s'a petrecut următoarea scenă: Țarul a invitat pe generali de față să-și spună părerile, că

prin ce fel de mijloce s'ar putea continua răsboiul. Consiliul a durat mai multe zile. În ultima zi a vorbit și Țarul. În ton tremurător el a dis:

— Domnilor! Kuropatkin e adroit moralmente, însă în momentul acesta autoritatea lui crește, fiind-că numai acum recunosc marile servicii, ce mi-le-a făcut în acest răsboi. Kuropatkin însuși a cerut să-l concediez din postul de comandant suprem. În nenorocirea lui să nu uitați marile sale virtuți.

Toți generalii erau nespuse de mișcați. Primul a vorbit generalul Dragomirov, care a propus concedierea generalissimului. A-fără de 2—3, toți ceilalți generali au consimțit.

Correspondentul diarului „Matin” l'a vădut pe Kuropatkin la gara din Tielin. Generalul părea bolnav, ochii îi sunt confundăți în orbite și le lipsesc strălucirea. Kuropatkin vorbia cu soldații răniți și le împărția cruci Sf. George. Japonessii au jăfuit casa din Mukden unde Kuropatkin își avea locuința. Japonessii au luat mai multe mii de chipuri sfinte, pe cari le-au trimis la Tokio.

Noul generalissim — Linevici.

Înlocuirea lui Kuropatkin cu Linevici, a produs cea mai bună impresie la trupele rusesci din Manciuria. Linevici a mai fost odată comandantul trupelor din Manciuria, la începutul răsboiului, până când Kuropatkin n'a fost numit încă comandant suprem. În tótna anului trecut fu numit comandantul primei armate rusesce de la flancul stâng răsăritean și în luptele de la Mukden s'a purtat forțe brav. El a avut cele mai puține pierderi, și a salvat tóte tunurile și munițiile și cu 80,000 soldați s'a retras spre Tielin.

Linevici s'a născut la 1838 în guvernământul Cernigov. La 1855 a îmbrățișat cariera militară ca soldat de rând. În răsboiul din Crimeea deveni colonel. În răsboiul cu Turcia a fost rănit. S'a vindecat însă curînd și s'a reintors la armată. Ca comandant al bateriei 2 caucasiane, a silit pe Turci să se retragă. Țarul l'a decorat cu ordinul Sf. George și i-a dăruiet o sabie de aur. La 1891 fu numit general și la 1895 comandant al trupelor din sudul Rusiei. La 1900, cu ocazia despresurării Pekingului, Linevici era comandantul trupelor rusesce. Interesant, că Mikado a fost cel dintâi, care și-a exprimat felicitările față de Linevici după ocuparea Pekingului și i-a conferit ordinul cel mai mare japonez. În luptele de la Mukden a stat față cu armatele lui Kuroki și Katamura. Mulți credeau, că armata lui Linevici s'a prăpădit de tot, dăr spre surprinderea generală armata lui a ajuns în cea mai bună stare la Tielin.

Nouele armate rusesce.

„Standard” primesce din Petersburg scirea, că foia oficială publică ucuzul Țarului prin care se ordonă ridicarea a trei armate noue. Numărul va consta din 400,000 omeni. În fruntea uneia din aceste armate va fi pus și gen. Grippenberg.

SCIRILE ȚILEI.

— 7 (20) Martie.

Italia și România. „Corriere della Sera” din Milan scrie, că dată fiind marea importanță ca națiune și ca armată a României, precum și prietănia dintre Suvveranii Italiei și României, guvernul a hotărît să numescă în calitate de atașat militar permanent la București pe căpitanul Zampolli, care se afla până acum în această calitate la Constantinopol.

Post de generalissim în armata română. În cercurile militare superioare — scrie „Epoca” — se afirmă că d-l general Manu, ministru de răsboi, are intențiunea d'a supune M. S. Regelui o propunere pentru crearea unui post de generalissim, care să fie încredințat A. S. R. Principeiui Ferdinand. Prin acesta s'ar scuti Principele moștenitor de îndatoririle funcțiunei active de comandant de corp de armată, care angajează direct responsabilitatea sa față de ofițeri.

Preșimțirile de mórte ale unui advocat român. Țilele acestea am publicat necrologul unui advocat român din Arad, George Lazar, care în viață s'a distins prin spriginirea călduroasă a tuturor cauzelor naționale românesce. Mórtea lui a fost regretată de toși Români. Diarul „P. H.” scrie acum lucruri interesante despre preșimțirile de mórte ce le-a avut decesatul advocat. George Lazar era bolnav de mai multe luni. Înainte de mórte cu 3 zile a trimis o telegramă advocatului Aurel Cosma la Timișóra, avisându-l să fie gata în fie-care moment a veni la Arad la înmormentarea lui. Sâmbătă a cerut dela soția lui cernelă, condei și hârtie și și-a scris singur necrologul, notând cu esactitate tóte datele necesare; numai pentru ziua și óra morții a lăsat loc gol. După-ce a murit, necrologul a fost cules la tipografie după propriul manuscris. Lunî în ziua morții pe la órele 2½ a chemat la sine pe antreprenorul de înmormentări Csutak și s'a tocmit dînsul asupra ceremoniilor funebrele, stabilind până și cele mai mici detaluri. Muribundului i-se părea că Csutak cere prea mult și i-a dis: >Decă nu lași mai ieftin, am să însărcinez pe Limbeck cu înmormentarea<. Cădînd de acord în sfîrșit cu Csutak asupra prețului, și-a chemat soția și copiii și le-a dis: >Acum mor, rămâneți cu Dumnezeu< și cerînd o luminare aprinsă, o luă în mână și își închise ochii pentru vecie.

Turneul Woller. Parodistul vienez Theodor Woller în turneul său se va opri pentru câte-va zile la Brașov, unde va da în sala cea mare dela hotelul >Orient< două serate humoristice. Atragem de pe acum atențiunea publicului asupra acestui parodist, care și-a creat o celebritate mare prin producțiunile sale umoristice neîntrecute.

Un concert în Blasiu. Cetim în >Unirea<: Tînărul tenorist dela opera din București d-l Ștefanescu, care împreună cu violonistul Kneisl a intrerprins un turneu artistic prin Ardeal, la reînforcarea lui spre România s'a oprit și în orașul nostru, dând un concert Duminecă în 12 Martie în localitățile >Casinei române<. Publicul care a cetit despre prestațiunile d-lui Ștefanescu în celelalte orașe, a grăbit a se presenta în număr destul de frumos. Tinerimea teologică, gimnasială și preparandială încă a fost bine reprezentată. — Așteptările publicului au fost deja cu primul număr din program satisfăcute. Cavatina din Faust de Gounod, Ave Maria, Rigoletto, tot atâtea juvaere ale muzicii clasice, au fost pe deplin interpretate și predate. D-l Ștefanescu posedă un tenor flexibil și e stăpîn pe vocea sa. Modulațiune, frasare și respicare corectă, sunt însușiri de care se bucură tenorul Ștefanescu. Culmea prestațiunilor sale a ajuns'o în piesele românesce, cari cu duiósa-i și plăcuta-i voce și cu presentarea-i modestă, fără pretenții, a încântat pe ascultător, trebuind să repeteze mult din ele. Îi dorim un viitor frumos. — Acompanimentul la pian l'a ținut recunoscută și bine aprețiată noastră pianistă d-șóra Melania Brândușan, care a fost la perfecție. O deosebită satisfacțiune a avut publicul când în loc de punctul 5 al programului >Solo pian<, a vădut aședându-se la pian d-l I. Mureșianu și d-șóra Melania Brândușan, executând cu patru mâni frumoasa Uvertură din balada nouă a d-lui Mureșianu >Erculean<. Aplausele atât la început până a nu începe piesa, cât și la fine au fost atât de furtunose, încât piesa a trebuit repetată, ce rar o face măestrul nostru. Încât a fost de gustată și apreciată noua piesă a iubitelui nostru măestr, servescă-i ca dovadă aplausele ce le-a primit.

Tunuri pentru România. Ministeriul de răsboi rom. a fost înscințat de usina Krupp, că pe la jumătatea lunei Iunie vor fi gata 82 tunuri cu tir rapid, din cele ce i-au fost comandate de guvernul român. Al doilea stoc de 82 tunuri va fi gata în Martie 1906, ér restul de 300 ceva mai târziu.

Un jubileu rar. Alaltăeri s'a serbat în Londra un jubileu forțe rar, jubileul lui Manuel Garcia, care a ajuns vîrsta de 100 ani în vigóre deplină corporală și spirituală. În Manuel Garcia lumea serbăză nu numai pe moșnegul de 100 ani, ci și pe celebrul cântăreț, artistul desăvîrșit și măestrul, care a format numeroase generațiuni de cântăreți și cântărețe și în sfîrșit pe inventatorul laringoscopului. Manuel Garcia este originar din Spania. Tatăl său a fost de asemenea un renumit tenorist, care a făcut la 1825 un turneu prin Franța, Anglia și America cu o trupă proprie, în care se afla și fiul său atunci în etate de 20 ani. Fortându-și prea mult vocea, a devenit ne-

sigură, din care cauză Manuel Garcia s'a stabilit la Paris, ca profesor de canto, de unde la 1850 a trecut la Londra. Aici inventă el la 1855 laringoscopul, care mai târziu a fost utilizat și pentru scopuri medicale. Manuel Garcia a dat lecții de canto timp de peste 70 ani și numărul elevilor săi este o legiune înfrângă, între aceștia multe celebrități ale secolului XIX. Regele Alfonso XII a acordat celebrului jubilar, fiu al Spaniei, din incidentul acesta crucea cea mare pentru artă și știință. Imperatorul Wilhelm al Germaniei l'a distins de asemenea cu medalia cea mare pentru știință. Astfel lumea înfrângă civilisată ia parte la acest jubileu extraordinar.

»Clopotele amuțite« la teatrul din Oradea. Sâmbătă seara la teatrul din Oradea-mare s'a reprezentat piesa tendențioasă a lui Rakosi Victor »Elnémult Harangok«, în care Românii sunt prezentați în culori foarte negre. La actul din urmă, un număr de studenți români dela facultatea juridică, au fluerat pe actori, ceea ce a supărat rău pe publicul jidano-maghiar adunat la teatru. S'a produs o gălăgie și imbrâncelă. Dintre tinerii români, trei înși au fost arestați și duși la poliție.

Giocurile sângeroase în Macedonia. În ziua de 14 Martie lângă Smojan, la 9 km. depărtare de Gevgeli, o bandă sosită din Bulgaria a fost completamente distrusă. 42 omeni, printre cari faimoșii șefi Apostol și Leonidas, au fost uciși. Trupele turcesci au avut 8 morți.

Un accident înflorător ca urmare a ușurinței fără păreche a unei mame, s'a întâmplat zilele acestea în comuna Siemianovitz (Prusia apusă). O femeie își băia copilul în etate de 2 ani. În același timp având să aducă ceva urgent dela negustorul de peste uliță, aședă cada pe plita din bucătărie, ca să nu se răcescă apa. În plită mocnea focul pe infundate și ca să nu se stingă, puse încă cărbunii pe foc și se duse. Intr'aceea femeia se angajă pe stradă la o conversație interesantă cu o vecină și uită cu desăvîrșire de copil. Când s'a întors acasa, apa din cadă clocotea, ér copilul era un cadavru fiert.

Bólă misterioasă. »Morning Leader« primesce următoarea depeșă din New-York: Medical Craig având în cură un pacient afectat de o bólă misterioasă, care-i pricinua dureri gróznice, s'a infectat de această bólă și a murit și el în aceleași chinuri teribile. Șese colegi ai lui Craig care-l asistaseră, încercându-se în zadar a-l scăpa, au luat și ei neînțeleasă bólă și neștiind cum s'o combată, își așteptă mórtea cu resemnare. Densii s'au închis în celule isolate, pentru-ca să nu se molipsesc alte persoane și fac băi de apă sărată. În fiecare zi li-se fac injecțiuni sub-cutanee cu un lichid óre-care. Telegrama nu spune cum s'a manifestat bólă.

Adunarea generală a „Economului” din Clușiu.

Clușiu, Martie 1905.

Adunarea generală din anul acesta a institutului de credit și economii »Economul« s'a ținut conform convocării publicate în 14 Martie a. c. la 10 óre în localitatea institutului sub prezidiul Revs. domn Artemiu Sarkadi, canonic în Oradea-mare, fiind prezenți 27 acționari.

Din Clușiu au luat parte, afară de membrii direcțiunii și ai comitetului de revizuire, d-nii: Leontin Pop jude în pensiu, Basiliu Bașiota jude în pensiu, Dr. Victor Poruțiu avocat, Vasilie Tosia secretar de finanțe, Grigorie Crișan proprietar, Dr. Ioan Giurgiu candidat de avocat.

Din Blăși: Revss. domn Gavril Popp canonic și A. C. Domșa redactor. Apoi: Ioan Godolan notar în Giulatelec, Ioachim Totoian paroh în Chișfalău, Basiliu Hopârtean paroh în Gădălin, Gavril Popp preot în Feleac, Iosif Onciu preot în Iclodul mare, Valeriu Podóbă proprietar în Topa, Vasilie Drăgan notar în Nădășel, Nicolae Giurgiu preot în Chintău și alții.

Adunarea a decurs în deplină ordine, primindu-se cu unanimitate toate propunerile direcțiunii, astfel s'a dat absolut direcțiunii și comitetului de revizuire pentru gestiunea anului 1904.

Din venitul curat de 35.502 cor. și 19 bani, s'au dat acționarilor după coróne 200.000 — 8%, astfel că cuponul anului

1904 se răscompără cu 8 coróne, începând din 15 Martie a. c. Fondul de rezervă s'a dotat cu 5100 coróne, așa că acest fond se ridică la 126.000 coróne. Pentru scopuri filantropice s'au destinat 2295 cor. și 19 bani. Fondul pentru zidirea unei bisericăi noue gr. cat. în Clușiu, înființat de vre-o 3 ani, trece peste 10.000 coróne. La masa studenților academici din Clușiu s'a dat 400 cor., la vre-o 3 școle române din comitatul Coșocnei 450 coróne, la despărțământul Clușiu al »Asociațiunii« 200 cor., casinei române din Clușiu 100 cor., reunei sodalilor români din Clușiu 50 cor.

S'a luat cu vie plăcere la cunoștință raportul asupra mesei studenților universitari și s'a constatat, că în decursul anului 1904 au încurs pentru scopul acesta 5299 cor. 44 bani. Spesele pentru întreținerea mesei se urcă la cor. 2404-73 Pe anul 1905 beneficiază la masă 22 studenți universitari, cari primesc prânzul în casele parohiale gr. cat., având ca rector pe d-l Dr. Iuliu Florian. Această instituție e foarte salutară pentru tinerimea noastră universitară, care se luptă cu nenumărate greutăți la studiile mai înalte.

Amintesc de fondul creat pentru distribuția de stipendii, întru amintirea primului președinte Alexandru Bohățel, care cu dotațiunea votată în adunarea generală din anul acesta se ridică la suma de 2000 coróne și se fructifică cu 4%. O creștere îmbucurătoare se observă la fondul de pensii, care trece peste 40.000 cor.

Date fiind toate condițiile de prosperare ale acestui institut a produs bucurie propunerea direcțiunii de a se duplica capitalul social de 200.000 cor. Adunarea generală a primit cu unanimitate propunerea aceasta, însărcinând direcțiunea cu executarea concluziunii.

Sortindu-se membrii din direcțiune d-nii Basiliu Podóbă și Dr. Amos Frâncu, adunarea generală i-a reales aprópe cu totalitatea voturilor.

Comitetul de revizuire a fost reales în persoanele domnilor: Iosif Lissai, A. C. Domșa, Antoniu Mandea, secretar în Transilvania, Simion Popp, Gavril Popp, Vasile Drăgan. În locul d-lui Tului Roșescu, — care în urma multelor sale agende s'a retras — a fost ales d-l avocat Dr. Victor Poruțiu. D-lui protopop Tului Roșescu i-s'a votat mulțămirea protocolară pentru serviciile prestate de mai mulți ani institutului.

La 1 óra după amiazi acționarii s'au întrunit la prânzul comun în hotelul »Pannonia«, unde s'au ținut mai multe toasturi pentru președinte, pentru direcțiune și comitetul de revizuire și pentru prosperarea institutului.

Un acționar.

Masa studenților dela gimn. sup. fund. din Năsăud.

Mulțămirea publică.

La apelul lansat de corpul profesoral dela gimnaziul sup. fund. din Năsăud, nișuina de a întemeia și la acest gimnaziu un fond pentru »Masa studenților«, continuă a afla răsuneț îmbucurător atât la particulari, cât și corporațiunii. Abia au trecut trei luni dela publicarea apelului și deja s'a adunat din contribuiri benevole suma de 2200 cor., așa că conferența profesorală a fost în stare să inaugureze cu începere dela 1 Martie a. c. »Masa stud.«, la care au fost primiți deocamdată 8 elevi gimnastiști, vrednici de ajutorare.

Toți acești elevi sunt plasați cu prânzul la un loc, plătindu-se pentru masa tuturor 100 cor. la lună, adică câte 12 cor. 50 bani pentru unul.

Ordinea la masă și modul de prevedere al elevilor stă sub controla direcțiunii gimnaziale, respective a membrilor corpului profesoral.

Aducem și la acest loc tuturor sprijinitorilor mesei studenților noștri cele mai căldurose și sincere mulțămite pentru viul interes, ce au binevoit a arăta față de cauza noastră umanitară și culturală, rugându-i să ne păstreze valorosul lor sprijin și pentru viitor. Ér pe aceia, cari n'au răspuns încă la apelul nostru, îi rugăm, ca popularisând în cercul cunoștințelor lor idea umanitară a »Mesei studenților« să contribuie și să îndemne și pe alții a jertfi pentru

ușurarea neajunsurilor tinerimei noastre școlare vrednice de ajutorat, cunoscute fiind fie-cărui dintre noi enormele greutăți, cu care o parte din elevii noștri dela școle — și din întâmplare de cele mai multe ori elevii cei mai buni — trebuie să se lupte chiar din cauza neajunsurilor de traiu în decursul studiilor, resimțind mulți din ei în frântura viața lor consecuențele firesci ale eșofării spirituale și ale nutririi insuficiente în viața de student, adică în etatea, în care — fiind fisicul în dezvoltare — fiecare are trebuință de cele mai nutritive alimente.

(Va urma).

Scrisori recomandate asigurate.

(Fine.)

Intr'o zi din luna Octomvrie 1904 firma Lachmann & Sohn din Viena trimite juvaergiuului A. Bachruch din Pesta o cutiuță cu 6 părechii de cercei în preț de 1200 de coróne. Cutiuța era recomandată și asigurată.

La distribuire, bagajul ajunge în grija factorului Kapaties, care avea o fată onestă și frumușică în etate de 17 ani. Din nenorocire, tocmai în zilele acele fu captivată fata de »declarațiile de amor« ale faimosului Papp Ferencz, cavalerul de tristă celebritate al multor dame din Pesta. Fiind sêracă, Papp Ferencz stăruie pe lângă Ana Kapaties să fure cutiuța recomandată din geamantanul tată-său, ca astfel să ajungă la parale și să fugă amândoi la America.

Fata a lucrat întocmai pe tocmai, aducând la ruină familia înfrângă și săpându-și mormântul propriu. »Don Juan«-ul cum a vădit juvaerele în mână, a vândut și a amanetat câte a putut, ér cu celelalte și cu banii s'a pus pe drum către America, dér nu cu Ana Kapaties, ci cu altă amoretă, Jolán Pochner, soția divorțată a unui Imrédy Kálmán.

Amăgita și părăsită de amoretz, observând că aduce la ruină materială și morală familia înfrângă: Ana Kapaties se sinucide în momentele desperării.

Mórtea fetei a aruncat lumină deplină asupra faptului, dér până la deciziunile tribunalului, societatea de asigurare s'a vădit silită să plătescă 1074 cor. 41 bani, prețul celor 5 părechii de cercei vânduți séu amanetați de Papp Ferencz.

Un alt exemplu tot atât de drastic e și cel următor, petrecut acu-s trei ani.

O bancă din Budapesta dă o scrisóre recomandată, întărită cu 5 sigile, pentru Neu-Sandec. Exteriorul scrisorii trada un conținut mai mare de parale și din acest motiv biroul primitor află de bine să o provadă cu semnul »B« (unguresce: *beirt*), ceea ce însemnează că scrisórea trebuie înregistrată separat în facturile ambulanțelor. Biroul expeditor »Budapest 72« îndreptă scrisórea prin factura imediată ambulanței de tren accelerat, »Wien—Krakau 5« tot ca scrisóre B. — Ambulanța austriacă primi obiectul, dér neacordând atenție cuvenită semnului alarmant, scrisórea dispărú fără urmă, deși după mărturisirea ulterioară a societății de asigurare, plicul era »căptușit« cu 32,265 de coróne, scris: Treizeci și două de mii două sute șesedececi și cincî de cor. Investigarea pornită de direcțiile postale din Viena și Lemberg avú rezultat negativ. Pentru totă linia, bilanțul scrisorilor se potrivea ca pe sprâncenă, ér o scrisóre în schimb nu s'a constatat. Se porni decî procedura pentru desdaunare. Direcțiile din Viena și Lemberg s'au învoit la suma de câte 25 cor. asignând cele 50 cor. statorite pentru pierderea unei scrisori recomandate, ér societatea de asigurare din Pesta se pomeni în fața angajamentului strict de a plăti în contul celor 4 cor. 90 bani — percepuți ca taxă de asigurare — totă diferența enormă de 32,265—50=32,215 coróne băncei trimițótoare.

Și afacerea scandalóasă ajunsese în fasa de terminare. Direcțiile de postă perdurá 50 de cor., banca de asigurare diferența oribilă. Bancarii începeau a-și teme scrisorile »căptușite«; societățile de asigurare își făceau cruce de ele. Și treceau zile după nopți, nopți după zile și săptămâni

după améndoué, ér defraudantului nu-i tinea de bună sémă, nici de și, nici de nópte. Căci taman la 7 săptămâni se pomeni direcția de postă și telegraf din Lemberg cu o scrisóre simplă dată din Cracovia, conținând 30,000 de coróne în capét, în 15 bancnote à 1000 fl. — Tribuinațótorul era »marinimosul« hoț, care firesce avú precauțiunea să nu se subsemneze, deși comunica toate lămuririle de lipsă asupra provenienței paralelor.

Se vede, că frica de a-se espune pericólorului, prin schimbarea hártilor de câte 1000 fl., l'a împintinat la returnarea sumei, îndestulindu-se cu consumarea liniștită a restului de 2265 coróne.

Lucrul cel mai cert e: că prin returnarea celor 30,000 de coróne făptuitorul s'a scăpat de o piatră de pe conștiință, precum în genere casurile similare sunt interesante din punct de vedere psihologic.

Gavriș.

NECROLOG. Subscriși cu inima plină de durere anunță, că neuitata soție, mamă și bunică Susana Viciu născ. Moldovan, după suferințe grele și lungi, împărțită cu sfintele taine ale muribunților și-a dat sufletul séu în mâinile Creatorului Vineri, în 17 Martie a. c. la 3½ óre d. a. în anul al 64-lea al etății și al 43-lea al căsătoriei sale.

Inmormântare va fi Duminecă, în 19 Martie a. c. la 2 óre d. a.

Nirașteu, 17 Martie 1905. Alesiu Viciu paroh gr. cat. ca soț. Emiliu, Julia, Claudia, Ioan, Rosalia, Leontina și Vasiliu ca fi și fice. Andreiu Felderean și Stefan Colceriu ca gineri. Maria, Emil și Virgil ca nepoți.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 20 Martie. Maj. Sa a primit ađi în audiență pe contele Andrassy. De la propunerile acestuia va depinde, decă Maj. Sa il va însărcina pe densusul cu formarea cabinetului, ori va asculta și pe alți bărbați. Se șvonesce, că Maj. Sa nu vré să facă nici o concesiune militară peste punctațiunile comisiunii de 9. Se crede, că formarea cabinetului va fi încredințată unui bărbat care stă în afară de partide.

Petersburg, 20 Martie. Linevici raporteză, că Japonessii au atacat pe Ruși în defileul de la Tunch. Japonessii au ocupat Sakumen. Armata rusescă continuă a-se concentra.

Diverse.

Formula salutarilor. În Orient, Arabul ăice: »Sêți fie diminéța frumósă!« Dumneđu se-ți acorde favorurile sale! ăice Otomanul cu gravitate.

Persanul pronunță o salutare de acest fel: »Umbra ta se nu scadă nici-odată!«

Egiptenii: »Cum merge transpirația? Asuđi sănétos?«

Chinesii: »Ai mâncat orezul? Stomacul funcționează bine?... E în bună ordine?«

Vechii Greci aveau inima veselă: »Bucură-te«, ăiceau ei.

Grecii moderni, ómenii de afaceri se salută ăicend! »Ce faci?«, adică cum merg afacerile.

Romani primitivi se salutau: »Vale! Salve!«, adică »Fii sănétos, fii tare!«

Romani decadenței se tratau întelindu-se: »Dulcissime rerum!« O cel mai dulce dintre lucruri!

În Italia se ăice: »Cum mergi?«

În Spania: »Cum o duci?«

În Germania: »Cum te afli?«

În Anglia: »Cum faci să mergă?«

În România: »Bonjour« și »Bonsoir« au înlocuit vechile formule de salutare: »Bună ziua«, »Bună vremea« și răspușurile caracteristice: »Bună se-ți fie inima« séu »Sé fi sănétos«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“), de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acesta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adică au executat acest dans în tocmă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strinsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furșat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să poată fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adăugat la finea broșurei și textul frumoșii și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printre note toate mișcărilor dansului după tactele muzicii. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viasă a publicului nostru de a o vedea jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acuratețe, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în quart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 20 bani pentru recomandație.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operile lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiș, Prețul 2 cor., plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blășiș.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ăr altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroiului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos Francu'n cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 corônă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vitêzului“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteganul. Cea mai completă scriere despre eroiul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 bani, plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la ôste“. Acesta este titlul unei nouș cărțiole, ce d-l Ioan Pop Reteganul, cunoscutul și meritorul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

Pentru morburii de stomac!

Celor ce prin recelă, înbuibare, mâncări greu de mistuit, ferbințeli, prea reci, séu viață neregulată și'au tras un morb de stomac și anume:

Catar de stomac, cărcei, dureri, mistuire rea, se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun

Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich

Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindecătoare cu vin bun, întăresce stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la început. De aceea să se folosească de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grêță, slăbic une, vomare, dispare adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.

și urmările ca: neastimpăr, colică, hătaie de inimă, constipația, insomniă, congestiune la ficat, splină, hemoroide, se delătură întretăușând vinul de burueni. Asămenea curată din stomac materii stricăcioșe prin eșirea ușoră la scaun.

Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea

provin adeseori din mistuire rea și din dispoziție lănvăcioșă a ficatului. Persone cari pățimesc de lipsa de apetit, nervositate, durere de cap, insomnie, tângese cu încetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață, Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănesce, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitați și produce vioiciune de viață. Multime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.

Vin de burueni se capetă în sticle à 3 cor. și 4 cor.

în farmaciile diu: Brașov, Săcele, Cristian, Rășnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bod, Feldiara, Ilyefalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Papolez, Zăgon, Kovászna, Beresnyó, Sepsi-Szt.-György, Bőln, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsombor, Darocz, Homorod, Kőhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Bánykut, Boldogváros, Boholez, Szásztukos, Bethlen, Sárkány, Almásmező, Zernest, Törösvár, Vajdarece, Voila, N.-Sink, Aind, Panticeu, Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în toate farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor Heinrich G. Obert, Victor Roth, Eugen Neustädter la „Ingerul păzitor“, Ferdinand Jekelius la „Speranța“. — Trimite 3 séu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro Ungaria.

Să se ferescă de imitație.

Cereți anume **Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.**

Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 450,0, spirt de vin 100,0, Glicerin 100,0, Vin roșu 240,0, sirop de fragi 150,0, sirop de cireșe 320,0, fincan, anason, rădăcina helen, rădăcini americane, rădăcini de inzian, rădăcini calmusa a. 10-0. Aceste părți constitutive să se amestece.

UN CANDIDAT ROMÂN DE ADVOCAT

se primesce cu prima Aprilie 1905 în cancelaria avocatului Iosif Pușcariu în Brașov. (1689,1-4.)

Din cauza plecării vând foarte ieftin câte o complectă Garnitură de Salon

de sofragerie și de dormitoriu; afară de acestea diferite obiecte și mobile de lux, toate în stare foarte bună. A se adresa între 9—12 ore a. m. în Strada neagră nr. 31. 4-4.1683.

Antreprisa de pompe funebre

E. TUTSEK

se află de prezent în Strada Porții nr. 3. vis-avis de Băcănia Stéua Roșie. 10-20

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat séu lunare.

Cursul la bursa din Viena. Din 18 Martie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	118 90
Renta de corône ung. 4%	98 40
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.95
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.45
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. ca premii	222.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	173.—
Renta de hârtie austr.	100.35
Renta de argint austr.	100.35
Renta de aur austr.	120.10
Renta de corône austr. 4%	100.55
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	95.30
Losuri din 1860.	158 90
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.42
Acții de-ale Băncei austr. de credit	795.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	678.—
Napoleoniori	19.06
Mărci imperiale germane	117.15
London vista	239.72 1/2
Paris vista	95.17 1/2
Note italiene	95.30 1/2

Cursul pieței Brașov. Din 19 Martie n. 1905.

Bancnote rom. Cump. 18.76	Vând. 18.82
Argint român.	18.60
Napoleoniori.	19.06
Galbeni	11.20
Ruble Ruseset	2.53
Mărci germane	117.20
Lire turcesci	21.50
Scris. fonc. Albina 5%	101.—

ANUNCIURI (insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrișei administratiunii. În cazul publicării unui anuncio mai mult de odată se face scădemânt, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori. Administr. „Gazetei Trans.“

BCU Central University Library Cluj

TIPOGRAFIA A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚA, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI. Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, în totă mărimea.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, îndêrpt în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la turgungeria de pe parcul Rudolf a lui Spuderca și la Eremias Nepoți.